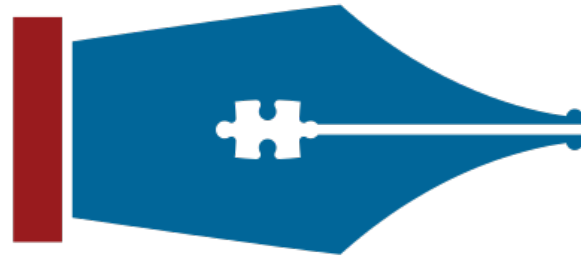

**SENIORŮ
PÍŠÍ WIKIPEDII**

4. Tvorba encyklopedie

Univerzita třetího věku, PedF MU, 25. 4. 2016

Pravidla Wikipedie v kostce

- ▶ viz [Wikipedie:Pět pilířů](#) (*WP:5P*)
  - ▶ Wikipedie je encyklopedie
    - ▶ žádný vlastní výzkum, názory nebo zážitky, nahodilé informace, reklama... Wikipedie není slovník, zpravodajství aj.
  - ▶ Wikipedie dodržuje zásadu nezaujatého úhlu pohledu
    - ▶ ověřitelná fakta, věrohodné zdroje
  - ▶ Wikipedie je svobodným dílem
    - ▶ autorské právo, nikdo nevlastní žádný článek
  - ▶ Wikipedie má kodex slušného chování
    - ▶ zdvořilost, konsensus, předpokládání dobré vůle
  - ▶ Wikipedie nemá neměnná pravidla
    - ▶ editujte s odvahou, závazná pravidla a doporučení

Čeho se držet při psaní článků?

- ▶ viz [Wikipedie:Encyklopedický styl](#) (WP:ES)
    - ▶ nepíšeme obecnou češtinou, nářečím, ale ani archaicky
    - ▶ neapelujeme na čtenáře („je třeba uznat, že“), neoslovujeme ho („televize vám nabízí program“), neztotožňujeme se s ním („z věže můžeme spatřit“)
    - ▶ formulujeme jednoznačně a informativně, vyhýbáme se vyhýbavým slovům („často se uvádí“, „v médiích zaznívá“, „výzkumy ukázaly“, „má se za to“, „údajně“)
    - ▶ nepoužíváme prézens historický („roku 1348 zakládá Karel IV. univerzitu“), u aktuálních událostí volíme formulace nepotřebující aktualizaci („film bude uveden...“ / „distributor ohlásil premiéru filmu na...“)
-

Další pravidla k formě

- ▶ viz [Wikipedie:Pravopis](#) (*WP:P*)
  - ▶ držíme se platných Pravidel českého pravopisu ad.
  - ▶ u více variant upřednostňujeme stylově neutrální
- ▶ viz [Wikipedie:Přechylování ženských jmen](#) (*WP:PŽJ*)
  - ▶ obecně přechylujeme, kromě výjimek
  - ▶ článek musí uvádět i původní nepřechýlený tvar
- ▶ viz [Wikipedie:Typografické rady](#) (*WP:TYPO*)
  - ▶ zvýrazňujeme hlavně kurzívou (názvy uměleckých děl)
  - ▶ tučným písmem jen název článku v úvodu a synonyma
  - ▶ psaní pomlček, spojovníků, pevných mezer atd.

Univerzální pohled

- ▶ pozor na „českocentrismus“ vs. český rozměr
  - ▶ mikro úroveň (čtenář nemusí být totožný s pisatelem):
    - ▶ „my“ - Brňané / Moravané / Češi / Evropané / lidé ?
    - ▶ „náš“ - Novákovice / pražský / český / evropský ?
    - ▶ „u nás“ či „doma“ - v ulici / na vesnici / v kraji / v ČR ?
    - ▶ podobně i „v zahraničí“, „zahraniční“, „cizí“
  - ▶ makro úroveň (témata popisujeme celosvětově)
    - ▶ např. osvojení jako princip, etymologie, terminologie
    - ▶ historický vývoj světový, nejen český
    - ▶ stav v českém právu odlišujeme od stavu v jiných zemích
    - ▶ hodí se ale uvádět český rozměr u témat
- ▶ podobně uvádíme nejen právní, ale i sociologický, psychologický, ekonomický ad. pohledy na téma

Neutralita

- ▶ viz [Wikipedie:Nezaujatý úhel pohledu](#) (WP:NPOV)
  - ▶ Články by měly být psány **nezaujatě** a korektně představovat **všechny většinové a významné** menšinové názory publikované věrohodnými zdroji v přibližném poměru rozšíření každého z nich.
  - ▶ Dáváme přednost sekundárním (a terciálním) zdrojům, které už provedly posouzení významnosti a zastoupení různých pohledů.
  - ▶ Problematická tvrzení můžeme řešit vhodnou formulací po vzoru „kdo kde řekl co“ (vyslovení názoru vs. fakta o názorech).
-

Ověřitelné informace

- ▶ viz [Wikipedie:Ověřitelnost](#) (WP:OV)
  - ▶ Wikipedie se nezakládá na (subjektivní) „pravdivosti“, ale na (objektivní) ověřitelnosti.
  - ▶ Články by měly kromě zjevných faktů obsahovat jen informace publikované zdrojem důvěryhodným a respektovaným či společensky významným vůči tématu.
  - ▶ U každého tvrzení by měl být uveden zdroj (reference), informace bez zdroje mohou být smazány.
  - ▶ Povinnost uvést zdroj je na vkladateli informace, ne na tom, kdo by ji chtěl odstranit či zpochybnit.
- ▶ viz [Wikipedie:Žádný vlastní výzkum](#) (WP:ŽVV)
  - ▶ viz [Wikipedie:Věrohodné zdroje](#) (WP:VZ)
  - ▶ viz [Wikipedie:Reference](#) (WP:REF)

Téma na samostatný článek?

- ▶ viz [Wikipedie:Encyklopedická významnost](#) (WP:EV)
  - ▶ obecné kritérium: téma je dostatečně zpracované ve věrohodných, na předmětu článku nezávislých zdrojích („[2NNVZ](#)“)
    - ▶ „dostatečně“ - netriviální pojednání, ne jen zmínka
    - ▶ „věrohodné“ - důvěryhodné, kvůli ověřitelnosti
    - ▶ „nezávislé“ - nepochází od subjektu nebo s ním přímo spojené osoby
    - ▶ „zdroje“ - tištěné i elektronické, vícero
  - ▶ specifická kritéria podle subjektů, oborů apod.
-

Senioři píší Wikipedii

- ▶ Děkuji za pozornost a za účast v celém kurzu.
- ▶ Projekt organizuje spolek Wikimedia ČR
  - ▶ [Wikipedie:Senioři píší Wikipedii](#) (WP:SEPW)
  - ▶ seniori.wikimedia.cz
  - ▶ facebook.com/SenioripisiWikipedii
- ▶ [SepW v pořadu @online](#) 23. 4. 2016, ČT24 (od 22:11 min.)

Prezentace pro projekt Senioři píší Wikipedii, 2016-04, autor: [Martin Strachoně](#), licence: [CC-BY-SA-4.0](#).

Použité obrázky:

- [Logo Senioři píší Wikipedii - h.svg](#), autor: [Dominik Matus](#), licence: [CC-BY-SA-4.0](#).
-

